

श्री शत्रुंजय - मुक्ति सम्यग्ज्ञान अभ्यासक्रम

प्रथम वर्ष - अभ्यास - ३

अगस्त-२०२३

गुणांक - १००

प्रश्न - पत्र

सूचना : १. नाम और एनरोलमेंट नंबर बिना का पेपर रद्द किया जायेगा। २. लाल स्याही के पेन का उपयोग न करें। ३. समझ में न आये ऐसे अक्षरों वाले जवाब पत्र जांचे नहीं जायेंगे। ४. जवाब पत्र में ही योग्य खाने में जवाब लिखना है, साथ में दूसरा पेपर जोड़ना नहीं है, जोड़ने पर तीन मार्क्स काट लिये जायेंगे। ५. जवाब पत्र हर महिने की ता. २५ तक भेजना जरूरी है, आगे-पीछे आए पेपर जांचे नहीं जायेंगे। ६. सभी जवाब अभ्यासक्रम के आधार पर ही लिखना है। ६. जिस महिने का प्रश्न पत्र है, उसके बाद के महिने की २५ ता. को आपके मार्क्स तथा सही उत्तर इन्टरनेट पर दे दिये जायेंगे, उसके बाद आए हुये उत्तर पत्र स्वीकृत नहीं होंगे तथा फोन पर जवाब नहीं दिया जायेगा।

२०

प्रश्न नं. १ रिक्त स्थान की पूर्ति करो -

- द्वारा तत्त्वज्ञान रुपी अर्क प्राप्त होने से दोषों से मुक्ति और गुणों से जीवन बनकर ही रहता है।
- न्याय से उपार्जन किया हुआ द्रव्य ही में वापरना।
- तत्त्व सुनने की इच्छा या जिज्ञासा बुद्धि का गुण है।
- जिस काल में दिन प्रति दिन समस्त पदार्थों के वर्णादि गुणों की वृद्धि होती है वह है।
- जीवन में का गुण मिले हुए मानवभव को सफल बनाने का श्रेष्ठ उपाय है।
- तीसरी प्रदक्षिणा देते समय जिन मंदिर रूप के गुणों को हृदय में याद कर लेना।
- सुपार्श्वनाथ प्रभु नगरी में केवलज्ञान पाये।
- प्रत्येक वनस्पतिकाय को छोड़कर बाकी रहे अदृश्य होने से हम चर्मचक्षु से देख नहीं सकते।
- सिद्ध के जीव लोक के छोर पर जाकर अटक जाते हैं, क्योंकि आगे का अभाव है।
- आर्यता के संस्कारों से रहित देश है।
- श्री अभिनंदन प्रभु के भव में सम्यक्त्व पाये।
- शरीर योग्य पुद्गलों को ग्रहण करके उसे रक्त आदि में परिणमित करने की शक्ति है।
- बिना के सब गुण अंक बिना के शुन्य जैसे हैं।
- मन में समान प्रभु को स्थापित करना।
- अति सूक्ष्म काल का घटक समय है।
- उपकारीयों के उपकार की स्मृति एवं प्रति उपकार करने की सदा तैयारी यह का लक्षण है।
- बर्तन वगैरह पदार्थों के घर्षण से उत्पन्न होता नाद है।
- धर्म जीव को की ओर ले जाता है।
- नाम के आरे में मनुष्य वैतादय पर्वत की दक्षिण उत्तर की तरफ रहे हुए गंगा सिंधू की गुफाओं में रहेंगे।
- असत् का संग हमें बनाता है।

१५

प्रश्न नं. २ एक शब्द में जवाब लिखो -

- किस आरे के लोग बोर प्रमाण भोजन कर संतुष्ट होने वाले होते हैं ?
- परमात्मा के दर्शन करने जाते समय किसका त्याग सर्व प्रथम करना चाहिये ?
- सुनी हुई वाणी भूले बिना स्मृति में रखना क्या है ?
- पदम प्रभु के प्रमुख गणधर का नाम ?
- दोषों के प्रति धिक्कार और गुणों के प्रति पक्षपात क्या कहलाता है ?
- जैन दर्शन अन्धकार को क्या मानता है ?
- दीर्घदृष्टि वाली व्यक्ति कार्य प्रारम्भ करने से पहले किसका विचार करती है ?
- जयवियराय सूत्र कौनसी मुद्रा में बोला जाता है ?
- जीव जहाँ भी जाता है, कौन से पुद्गलों को ग्रहण करता है ?
- प्रभु के गुणगान पूर्वक विधिसहित चैत्यवन्दन करना क्या कहलाता है ?
- संभवनाथ प्रभु ने पूर्वभवमें क्या करके तीर्थंकर नाम कर्म बांधा ?
- स्कंध के साथ जुड़ा हुआ स्कंध का छोटे में छोटा अविभाज्य सूक्ष्म अणु क्या कहलाता है ?
- वालिया डाकु को वाल्मिकी ऋषि बनाने वाला कौन सा गुण था ?
- चंद्रकांत मणि में से निकलने वाला प्रकाश क्या कहलाता है ?
- छोटा सासुकृत भी नजर आये तो क्या करना चाहिये ?

प्रश्न नं. ३ नीचे दिये गये शब्दों के अर्थ लिखो -

- १) पञ्जसा २) दीहा ३) भास ४) पुगला ५) फासा ६) सहावो ७) आस्ति ८) कष्टा ९) सुहुमा १०) छपिय १०
- ११) पलिया १२) अदिस्सा १३) पंचवि १४) एग १५) सया १६) थिर १७) स्कंध १८) चेव १९) गलन
- २०) हवंति

પ્રશ્ન નં. ૪ જોડિયાં લગાઓ (સિર્ફ 'B' કે નંબર લિખો) -

૧૦

A	B
૧) ચંદ્રકૌશિક	૧) કાલ
૨) સર્યકાંતમણિ	૨) પરોપકાર
૩) અપોહા	૩) સુમતિનાથ પ્રભુ
૪) વૃક્ષ	૪) દ્રવ્યપૂજા
૫) વચન	૫) મધુરતા
૬) તુંબુરયક્ષ	૬) બુદ્ધિ
૭) સંભનાથ પ્રભુ	૭) પાપભિરુતા
૮) સુલસ	૮) ધર્મ શ્રવણ
૯) અંગશુદ્ધિ	૯) આતપ
૧૦) અજીવ	૧૦) દુરિતારી યક્ષિણી

પ્રશ્ન નં. ૫ નિમ્નલિખિત પ્રશ્નોં કે ઉત્તર સંખ્યા મેં લિખો -

૧૦

૧. શ્રી પદ્મ પ્રભુસ્વામી કા છદ્મસ્થ કાલ કિતના ?
૨. જિનમંદિર કી મુખ્ય આશાતના કિતની ?
૩. સ્થાવર જીવોં કે કુલ ભેદ કિતને ?
૪. કાલચક્ર કા પ્રમાણ કિતના ?
૫. હાથ કી ખાલી અંજલી મેં કિતને જીવભેદ સંભવિત હૈ ?
૬. ૧ અહોરાત્રી કે મુહુર્ત કિતને ?
૭. અજીવ કે મુખ્ય ભેદ કિતને ?
૮. શ્રી અજિતનાથ પ્રભુ કા આયુષ્ય કિતના ?
૯. પુદ્ગલ કે લક્ષણ કિતને ?
૧૦. એકેન્દ્રિય જીવોં કો કિતની પર્યાપ્તિ હોતી હૈ ?

પ્રશ્ન નં. ૬ નીચે કે વાક્ય સહી (✓) હૈં યા ગલત (×) બતાઓ -

૧૦

૧. મુખ સે મધુર વચનો સે પ્રભુ કે ગુણોં કી સ્તવના કરના યહ પ્રણામ ત્રિક હૈ ।
૨. શ્રી સુમતિનાથ પ્રભુ કૌશંબી મેં કેવલજ્ઞાન પાવે ।
૩. પ્રથમ કુલકર કા જન્મ સુષમ-દુષમ આરે કા પલ્યોપમ કા આઠવાં ભાગ બાકી રહા તબ હુઆ ।
૪. જિસ કાલ મેં સમસ્ત પદાર્થોં કે વર્ણાદિ ગુણોં કી અનુક્રમ સે હાનિ હોતી હૈં વહ અવસર્પિણી કાલ કહલાતા હૈ ।
૫. અજીવ કે કુલ પાંચ ભેદ હૈં ?
૬. શ્રી અજીતનાથ પ્રભુ કા જન્મ દુષમ-સુષમ નામક આરે મેં હુઆ ।
૭. અવકાશ દેને કે સ્વભાવવાલા ધર્માસ્તિકાય હૈ ।
૮. અભિનંદન સ્વામી કે શાસન રક્ષક યક્ષ કુસુમ થે ।
૯. સ્કંધ સે અલગ હુઆ છોટે મેં છોટા અવિભાજ્ય સૂક્ષ્મ અણુ વહ પ્રદેશ હૈ ।
૧૦. જંબુસ્વામી કા આત્મા ધર્મશ્રવણ સે જાગા ।

પ્રશ્ન નં. ૭ નીચે કે વાક્ય કિસ પૃષ્ઠ પર હૈં વહ પૃષ્ઠ નંબર લિખો -

૧૦

૧. જો કાર્ય જિસ કાલ મેં કરને સે લાભ કી બજાય નુકસાન હો વહ અયોગ્ય કાલ અકાલ કહલાતા હૈ ।
૨. સત્ કા સંગ કર ઉસકે રંગ મેં રંગકર સજ્જન બનને મેં ઉદ્યમવંત બને ।
૩. નહીં અબ મુજે એસે પાપ કરના નહીં હૈં.... ઉસકે કટુ પરિણામ ભોગને નહીં હૈં ।
૪. સિદ્ધ કે જીવ અલોક કે પાસ સ્થિર રહતે હૈં, ઉસમેં ભી અધર્માસ્તિકાય કી હી સહાયતા હૈં ।
૫. મન મેં પ્રભુ દર્શન કરને કી હી દૃઢ ભાવના સહિત માર્ગ મેં યતના પૂર્વક ચલના ।
૬. ઇસ આરે મેં જન્મા હુઆ કોઈ ભી મનુષ્ય ઇસ કાલ મેં મોક્ષ મેં નહીં જા સકતા ।
૭. ઇસકા ચિન્તન મનન કરને સે વિશ્વ મેં ચલને વાલી ચિત્ર વિચિત્ર ક્રિયાઓં કા રહસ્ય ખુલા હોતા હૈં ।
૮. વૃક્ષ અપને ફલ ઔરોં કો દેતે હી હૈં, સાથ મેં શીતલ છાંવ ભી દેતે હૈં ।
૯. સમય સમય પર સ્કંધ કે સાથ દૂસરે નવે પરમાણુ જુડતે રહતે હૈં ઔર પુરાને પુદ્ગલ ઉસસે અલગ હોતે રહતે હૈં ।
૧૦. ઇન ગુણોં કે પાથેય બિના સન્માર્ગ કા પથિક બનના સંભવ નહીં ।

પ્રશ્ન નં. ૮ અપની ભાષા મેં સમજાઓ -

૧૫

૧. જીઓ ઔર જીને દો
- ૨) પુદ્ગલાસ્તિકાય
૩. ધર્મ શ્રવણ
- ૩) સાધારણ વનસ્પતિકાય
- ૫) માનવ જીવન કી મહાનતા

જ્વાળ પત્ર નીચે ના સરનામે મોકલશોજી

શત્રુંજય એકેડમી, શ્રી પદ્મપ્રભુસ્વામી જૈન મંદિર, સ્ટેશન રોડ, ચાળીસગામ - ૪૨૪ ૧૦૧.

જી. જાળગામ. મો. ૯૦૨૮૨૪૨૪૮૮

સાચા પરિણામ અને સાચા ઉત્તર માટે વેબ સાઈટ www.shatrunjayacademy.com